

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

M VZDELÁVANÍM
PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH
RÓMSKYCH KOMUNÍT

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKYCH KOMUNÍT

Magdaléna Mihoková, MVDr.

Medzinárodný deň detí vo svete - učebný text a súbor pracovných listov pre prácu v záujmovom útvare Multikultúrna výchova v obrazoch

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum,
Ševčenkova 11, 850 01
Bratislava

Autor UZ: < Magdaléna Mihoková, MVDr. >
ontakt na autora UZ: <Základná škola s materskou
škoolou Tuhrina,
< >

Názov: < Medzinárodný deň detí vo
svete - učebný text a súbor
pracovných listov pre prácu v
záujmovom útvare
Multikultúrna výchova v
obrazoch >

Rok vytvorenia: <2014>
**Oponentský posudok
vypracoval:** <Mgr. Gejza Varga>
ISBN 978-80-565-0676-9

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunít. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

Obsah: 1. Deti a ich svet

2. MDD v rôznych kútoch sveta

3. Japonsko a oslava MDD

4. Čína a oslava MDD

5. Mexiko a oslava MDD

6. Slovensko a oslava MDD

7. Medzinárodné práva dieťa

8. Čo naozaj potrebuje dieťa k životu

1. Deti a ich svet

Svet detí by mal byť plný radosti, šťastia a lásky. Každé dieťa na tomto svete by si zaslúžilo mať mamu, otca, jednoducho krásnu milujúcu rodinu. Nie všetky deti majú ale to šťastie, že vyrastajú v pokoji a láske.

Každý deň sa nám prihodí niečo pekné, milé alebo nevšedné. Tieto malé potešenia si stačí viac všímať. Aj jednoduché veci majú v našom živote zmysel. Dobrá kniha požičaná z knižnice, prechádzka s kamarátom v prírode, ranný beh, úsmev neznámeho človeka na ulici, nečakaná pomoc, s láskou pripravené jedlo, nádherné počasie, vitalita, zdravie, chuť pracovať. Tieto malé potešenia sú kľúčom k tomu, ako žiť dobre a netrápiť sa sústavne nad tým, že chceme mať stále viac a viac.

2. MDD v rôznych kútoch sveta

Medzinárodný deň detí (skr. MDD) je sviatok detí, ktorý sa oslavuje v mnohých krajinách sveta. Medzinárodný deň detí sa zvyčajne (ale nie všade) oslavuje každoročne 1. júna. Na Slovensku a v niektorých ďalších krajinách sa slávi od roku 1952. Každá krajina vo svete oslavuje Medzinárodný deň detí v iný deň. Napríklad v Argentíne je to druhá nedeľa v auguste, v Nemecku, je to ako u nás 1. jún, hoci aj tam sa v bývalom NDR oslavoval Medzinárodný deň detí 1. júna a v NSR 20. septembra a tento sviatok sa nazýval Svetový deň detí. Po zjednotení Nemecka sa Medzinárodný deň detí oslavuje už len 1. júna. V Maďarsku sa od roku 1950 oslavuje Deň detí poslednú nedeľu v máji. V Japonsku sa Medzinárodný deň detí oslavuje 5. mája, v Mexiku 30. apríla, v Poľsku 1. júna, vo Venezuele tretiu júlovú nedeľu a v moslimských krajinách 4. júla. Vo väčšine krajín sú pre deti v tento deň pripravené rôzne aktivity, školské výlety, súťaže či iné podujatia. Hlavným cieľom je však upozorniť na problémy, s ktorými zápasia deti po celom.

Myšlienka Medzinárodného dňa detí vznikla na Svetovej konferencii pre blaho detí v Ženeve, v Švajčiarsku v roku 1925. Na tejto konferencii zástupcovia 54 krajín schválili deklaráciu, ktorá sa zaoberala chudobou, detskou prácou, vzdelaním a inými otázkami týkajúcimi sa detí na celom svete. Po konferencii viacero vlád zaviedlo v svojich krajinách takýto deň, s cieľom urobiť deťom radosť a zároveň poukázať na problémy týkajúce sa detí vo svete. Nie je úplne jasné, prečo práve 1. jún bol vybraný ako MDD. Avšak tento dátum je na svete najobľúbenejší, oslavuje sa vo viac ako 21 krajinách.

V tento deň je zvykom, že sa na školách neskúša.

Prejdime k tomu, ako sa MDD oslavuje v niektorých štátoch.

3. Japonsko a oslava MDD

Detský deň (MDD) sa nazýva po japonsky 'Kodomo no hi.' Oslavuje sa každý rok 5. mája. Tento sviatok bol pôvodne nazvaný ako Boys Day. Ľudia si kupujú hračky, takzvaných "koinoborov". Koinobory sú papierové vlajky v tvare kaprov. Môžu byť vyrobené ako bežné hračky, ale aj ako šarkany. Tie sa vešajú všade okolo. Teda aj do bytov aj po krajine. Sú symbolom sily a vytrvalosti so želaním, aby deti rástli zdravé ako kapor vo vode.

Zaujímavosti o japonských deťoch

Japonské deti. Sú na pohľad veľmi roztomilé, pekné, ako vôbec všetky deti sveta. Po bližšom poznaní nám však môžu pripadať ako nevychované a rozmaznané. Pravda to ale celkom nie je. Musíme totiž vedieť, že to súvisí s japonskou tradíciou vo výchove detí. O deti sa totiž nikto nestará pokiaľ nezačnú chodiť do školy. Starostlivosť rodičov o deti v tom období, je že ich zabezpečia hmotne, dajú im najesť a oblečú ich. Nejaké príkazy, zákazy alebo režim dňa - čas na jedenie, spanie a pod., čo naše deti poznajú od kolisky, toho sú japonské deti ušetrené. Jedia a spia ako chcú. Na prvý pohľad teda prežívajú šťastné a bezstarostné detstvo.

ÚLOHA:

Napiš, čo sa ti na živote japonských detí páči.

---

4. Čína a oslava MDD

Na Detský deň (MDD) sú v Číne otvorené všetky zábavné parky a centrá ako múzeá kiná, atď, zadarmo. Deti oslavujú tento deň veľmi aktívne. V školách majú dokonca oslavy, či večierky.

Takmer vo všetkých školách sa v tento deň tancuje, spieva, športuje, jednoducho smeje a zabáva. Samozrejme nesmú chýbať ani drobné darčeky.

ÚLOHA:

Odpovedz ne nasledujúce otázky:

1. Čo robia deti na obrázkoch?

---

2. Ako sú deti na obrázkoch oblečené? Pokús sa opísať.

---

3. Ako sa asi cítia deti na obrázkoch? Sú podľa teba smutné, alebo šťastné?

Zaujímavosti o čínskych deťoch

Klasická čínska rodina má vo väčšine prípadov len jedno dieťa. Od malička sú na neho kladené vysoké nároky. Nie je nič ojedinelé, že dieťa po vyučovaní navštevuje denne aj dva-tri krúžky. Sú vedené k disciplinovanosti, zodpovednosti.

čínsky 家 jia [tʃia]

rodina, domov

A large, bold, black Chinese character '家' (jiā) is centered on the page. It is written in a traditional, slightly calligraphic style. The character consists of a top part with a horizontal stroke and a small dot, and a bottom part with a vertical stroke and a curved tail.

Západní rodičia, na rozdiel od čínskych, sa snažia rešpekovať individualitu dieťaťa, podporujú jeho vlastné rozhodnutia, povzbudzujú ho v jeho záľubách, krúžkoch, športových aktivitách, pričom výber nechávajú na dieťať. Nenúti dieťa do ničoho, pokiaľ samé neprejaví záujem. Čínsky rodič dieťaťu jednoducho určí jeho „záľuby,“ podľa toho, čo považuje za dôležité on, nie dieťa. Dieťa nemôže povedať nie, a Boh ochraňuj toto dieťa, ak ho prepadne vlastná iniciatíva, napríklad chuť hrať na školskej besiedke mrkvu. Čínski rodičia očakávajú od detí bezchybné výsledky, pretože veria, že deti ich môžu dosiahnuť. Ak ich nedosiahnu, čínski rodičia vyhodnotia, že ich deti na sebe nepracovali dosť tvrdo. A za to môže rodič, ktorý si nerobil svoju prácu dosť dobre.

ÚLOHA:

Napíš, čo sa ti na živote čínskych detí páči a čo nepáči.

Páči sa mi:

Nepáči sa mi:

---

5. Mexiko a oslava MDD

Tak v tomto štáte by si si určite prial vyrastať. Každý rok 30. apríla sa na Deň detí v školách skrakuje vyučovanie. No oni sa aj tak neučia. Celý deň sú rôzne súťaže a robia sa všelijaké akcie. Učitelia a žiaci sú celý deň v kostýmoch a na stropoch sú balóny. Rodičia sa ponáhľajú po deti čo najskôr aby mohli pokračovať v oslave aj doma. Deti si môžu dovoliť skoro všetko. V niektorých mestách oslavy trvajú i týždeň.

30. apríl je v Mexiku oficiálnym sviatkom detí. Tento deň je vždy naplnený rôznymi aktivitami, kedy sú pre deti pripravené pestré akcie a darčeky. V nákupných centrách po celom Mexiku môžete stretnúť klaunov či kúzelníkov. Zábavné parky, ako aj zoologické záhrady a zvyčajne ponúkajú zľavy alebo špeciálne ponuky pre deti. Miestne organizácie a občianskymi združeniami zbierajú hračky a dary od občanov a na Deň detí ich rozdávať sirotám. Rodina je v Mexiku neskutočne dôležitá. Mexičania oslavujú 28. augusta Deň starých rodičov, prvá nedeľa v marci je Dňom rodiny, a Mexiko má dokonca aj deň určený pre bratov a sestry.

Zaujímavosti o mexických deťoch

Väčšina mexických rodín majú veľmi pekný vzťah medzi rodičmi a deti, ale aj so starými rodičmi alebo súrodencami. Rodičia udržuujú vrelý vzťah so svojimi deťmi, sledujú ich činnosti a priateľov. Otcovia zvyčajne pracujú mimo domu, rovnako ako aj mnoho matiek.

Všeobecne sa rodiny snažia, aby sa členovia rodiny spolu stretli aspoň pri obede, čo je pre nich najdôležitejšie jedlo dňa. Takmer všetky rodiny sú katolíci; niektoré z nich chodievajú do kostola každú nedeľu, a niektorí nie.

V oblastiach Mexika, kde žije ešte väčšina domorodého obyvateľstva sú ešte aj dnes ale hlboké sociálne rozdiely, a to z viacerých príčin. Jednou z nich je aj nerovnomerné rozdelenie pôdy. Domorodí poľnohospodár väčšinou vôbec nie sú jej vlastníckmi, a tak sú niekedy nútení kočovať, aby svoje rodiny uživili. Platy sú veľmi nízke a rodiny mnohohodtné, preto to nie je jednoduchá úloha, a preto a na poľných prácach často zúčastňujú aj deti. Tie potom nemôžu navštevovať školu, a to buď preto, že to finančná situácia rodiny nedovoľuje, alebo preto, že sa nevyučuje v ich rodnom jazyku. Mnoho detí sa dokonca vôbec nenaučí čítať ani písať, čo ich pripraví o možnosť ďalšieho vzdelávania, ktoré by um umožnilo dostať sa z ťažkej sociálnej situácie. Nie každý má vždy dostatok potravy a nie vo všetkých častiach Mexika sú vyhovujúce hygienické podmienky.

6. Slovensko a oslava MDD

Medzinárodný deň detí sa neoslavuje na Slovensku v takom rozsahu ako v Mexiku . Deti na Slovensku nedostávajú veľmi veľkú pozornosť. V mestách sa konajú akcie, na ktorých sa predstavia hudobné skupiny, konajú sa rôzne súťaže a je k dispozícii množstvo atrakcií. Deti sa v niektorých školách neučia a idú sa pozrieť na tieto spomínané akcie. iné školy idú do kina, alebo si vytvoria vlastný program. Deti po príchode domov dostávajú od rodičov malé darčeky. Známy je aj Rozprávkový les, ktorý ponúka pre tých najmenších, súťaže, rozprávky a darčeky.

Veľa detí už MDD nebaví a tento deň nijako extra neprežívajú. A hlavne tí starší. Ísť do mesta a pozerat' sa na prezlečené postavičky ako sa vám škeria nie je veľmi zaujímavé. Ale menšie deti práve niečo takéto obľubujú. A keby ťa to aj nebavilo, existuje i niekoľko charitatívnych a dobroúčelových akcií, ako : zbierky, odbery krvi a mnoho ďalších.

MDD má však predsa len svoj cieľ. V tento deň by sme si mali pripomínať bratstvo a porozumenie medzi deťmi a mali by sme ho venovať aktivitám s deťmi, myslieť na ich dobro a životné podmienky vo svete.

7. Medzinárodné práva dieťaťa

Milióny detí žijú aj dnes v obrovskej chudobe bez prístupu k pitnej vode, mnohé z nich, v prevažnej miere dievčatá, sú spoločnosťou rôznymi formami diskriminované, vykorisťované, nemajú rovnaké šance na hoci aj len základné vzdelanie a ich život každý deň ohrozujú ochorenia, ktorým už dnes ľudstvo dokáže veľmi jednoducho a efektívne predchádzať.

Medzinárodný deň detí by nám mal pripomínať bratstvo a porozumenie medzi deťmi a dospelí by sa mali venovať aktivitám s deťmi, myslieť na ich dobro a životné podmienky vo svete. A nielen v tento deň.

Dátum 20. november zároveň upozorňuje na prijatie deklarácie o právach dieťaťa v roku 1959 a na prijatie Dohovoru o právach dieťaťa v roku 1989, ktorý priznáva každému dieťaťu práva v plnom rozsahu - vrátane občianskych, kultúrnych, hospodárskych, politických a sociálnych. Tento deň by mal byť venovaný aj podpore záujmov a cieľov Charty a pre lepšie životné podmienky detí vo svete. Keďže deti nemajú možnosť svoje práva uplatňovať a vyžadovať, kontrolou realizácie tejto medzinárodnej legislatívnej normy je poverený Výbor pre práva dieťaťa pri OSN.

PRÁVA DIEŤAŤA (TEDA AJ TEBA)

- právo na život a rozvoj,
- právo na meno a štátnu príslušnosť,
- právo poznať podľa možností vlastných rodičov a právo na ich starostlivosť ,
- právo na zachovanie identity (najmä meno, štátnu príslušnosť a rodinné vzťahy),
- právo žiť s rodičmi (pokiaľ sa nejedná o prípady, kedy by to bolo nezlučiteľné
- so záujmom dieťaťa),
- právo udržiavať kontakt s oboma rodičmi, ak je odlúčené od jedného z nich alebo od oboch,
- právo dieťaťa slobodne sa vyjadrovať o všetkých záležitostiach, ktoré sa ho týkajú; má právo byť vypočuté v súdnom alebo správnom konaní, ktoré sa ho dotýka,
- sloboda svedomia, myslenia a náboženstva,
- sloboda združovania, stretávania sa s ostatnými,
- ochrana pred neoprávnenými zásahmi do súkromia, rodiny, domova a korešpondencie ako aj pred útokmi na česť alebo povesť,
- právo na zdravie a zdravotnú starostlivosť (právo na dosiahnutie najvyššej možnej úrovne zdravotného stavu),
- právo na vzdelanie,
- právo na to, aby sa disciplína na školách zabezpečovala spôsobom zlučiteľným s ľudskou dôstojnosťou dieťaťa a rešpektovaním jeho práv,
- právo na oddych a voľný čas, účasť v hrách,
- právo využívať sociálne zabezpečenie vrátane sociálneho poistenia,
- právo vedieť o svojich právach,

Dohovor Ťa chráni pred:

- detskou prácou (hospodárskym vykorisťovaním, vykonávaním práce nebezpečnej alebo brániacej zdraviu, vzdelávaniu alebo rozvoju dieťaťa),
- konzumáciou drog,
- sexuálnym zneužívaním, vrátane prostitúcie a pornografie,
- predajom, únosmi a obchodovaním s deťmi,
- inými formami vykorisťovania,
- mučením a zbavením slobody, krutým, neľudským a ponižujúcim zaobchádzaním a trestami,
- ozbrojenými konfliktami.

UNICEF- organizácia, zameraná na pomoc deťom

Dohovor pamätá aj na skupiny detí, ktorým je potrebné venovať zvláštnu ochranu a pomoc, najmä:

- deti bez rodiny (mala by byť vyvíjaná snaha o zabezpečenie náhradnej starostlivosti s ohľadom na kultúrny pôvod; adopcie len v záujme dieťaťa,
- utečenecké deti (kladený je dôraz na potrebu medzinárodnej spolupráce),
- postihnuté deti s telesným alebo duševným postihom (kladenie dôrazu na zabezpečenie plnohodnotného a riadneho života),
- deti národnostných menšín alebo domorodého pôvodu (právo používať vlastnú kultúru, jazyk, náboženstvo).

8. Čo naozaj potrebuje dieťa k životu

Každé dieťa túži po milujúcej rodine. Ak má starostlivú mamu a starostlivého otca má v podstate všetko. Dieťa sa potrebuje cítiť v bezpečí, a keď je obklopené pozornosťou a láskou cíti sa naplnené. Nie všetky deti na svete môžu žiť s takýmto pocitom bezpečia. Nie všetky deti sú obklopené láskou. Nie všetky deti si môžu užívať šťastné a bezstarostné detstvo. Kiežby tomu tak mohlo byť vo všetkých kútoch sveta.

ÚLOHA:

Prirad' diet'a ku krajine.

Použité zdroje

http://sk.wikipedia.org/wiki/Medzin%C3%A1rodn%C3%BD_de	16.5.2014
http://www.aktuality.sk/clanok/176640/unicef-dnes-je-svetovy-den-deti/	16.5.2014
http://www.detskyombudsman.sk/dohovor-o-pravach-dietata	17.5.2014
http://www.teraz.sk/fotodennik/japonsky-den-deti/88903-fotografia.html	22.5.2014
http://zaujimaveclanky.blog.cz/1005/mdd-medzinarodny-den-deti	23.5.2014
http://www.rodinka.sk/vychova-a-skoly/vychovavame-deti/cinska-matka/	23.5.2014
http://www.unicef.sk/kto-sme/prava-deti/dohovor-o-pravach-dietata	25.5.2014